

MEMORANDUM W SPRAWIE ROZWOJU ENERGETYKI SŁONECZNEJ W POLSCE

W dniach 26 – 27 stycznia 2011 roku odbyła się w Warszawie konferencja na temat praktycznego zastosowania w Polsce energetyki słonecznej. Konferencja zgromadziła grono wybitnych specjalistów – naukowców i praktyków, zajmujących się od lat tym działem energetyki widząc w niej ogromny, a stale jeszcze nie wykorzystany w kraju jej potencjał rozwojowy oraz liczne bariery, które ten rozwój hamują.

Ze względu na to, że przedstawiciele ministerstw oraz parlamentarzyści nie skorzystali z zaproszenia do udziału w konferencji, jej uczestnicy zdecydowali się, aby w formie memorandum do Rządu i Parlamentu przekazać sformułowane w trakcie jej trwania wnioski wraz z apelem o podjęcie współpracy mającej na celu rozwój energetyki słonecznej w naszym kraju.

W pierwszym dniu konferencji przedstawione zostały informacje o aktualnym rozwoju światowego i europejskiego rynku kolektorów słonecznych i systemów fotowoltaicznych. Została obalona teza, że nadal jest to rynek marginalny, nie mający szans na rozwój na naszych szerokościach geograficznych. Jest wprost przeciwnie. Jest to najszybciej na świecie rozwijający się sektor przemysłowy, o rocznej dynamice wzrostu na poziomie 20 – 60% rocznie i coraz bardziej znaczący w produkcji energii. W 2009 roku łączna moc kolektorów słonecznych na świecie wyniosła 189 000 MW_{th}, a systemów fotowoltaicznych 26 000 MW. Tymczasem w Polsce mieliśmy 14 MW_{th} w kolektorach i 1,4 MW w panelach PV. Te liczby obrazują, jak daleko pozostał nasz kraj za trendami światowymi w rozwoju energetyki XXI wieku.

Drugą nieprawdziwą, ale szeroko rozpowszechnianą tezą jest twierdzenie, że w Polsce nie ma dobrych warunków nasłonecznienia dla efektywnego wykorzystania energii Słońca. Tymczasem prawda jest taka, że w ciągu roku dociera do ziemi na terytorium naszego kraju około połowa tej energii, która dociera na równiku. Że nie jest to mało najlepiej świadczy przykład Niemiec, które posiadają niemal identyczne jak Polska warunki nasłonecznienia, a w 2009 roku mieli już zainstalowane panele PV o mocy 9800 MW, a samej tylko I połowie 2010 roku zainstalowali nowe systemy o mocy 6000 MW, gdzie systemy fotowoltaicznych o mocy poniżej 100kW stanowią ok. 66% mocy zainstalowanej. Równocześnie, w tym kraju moc kolektorów słonecznych (wytwarzanie ciepłej wody użytkowej, ciepła i chłodu) wyniosła w 2008 roku ponad 8000 MW_{Th}, w ok. 70% zainstalowanych w budynkach jednorodzinnych i małych obiektach, więc preferowana jest energetyka rozproszona, a produkcja energii elektrycznej i cieplnej jest tam, gdzie się tę energię zużywa. Jest to darmowe, ekologicznie czyste i występujące w nadmiarze źródło energii, którego użycie prowadzi także do ożywienia lokalnych rynków pracy. W Niemczech w branży związanej z fotowoltaiką zatrudnionych jest obecnie około 60 000 osób w ok. 10 000 firmach rozproszonych po całym kraju. Jest to bardzo znamieny przykład dla Polski, jakie rezultaty można osiągnąć poprzez świadomą politykę rządową w tym zakresie.

Trzecią obiegową opinią jest stwierdzenie, że techniki słoneczne są najdroższe ze wszystkich rodzajów wytwarzania energii. Jest to prawda, ale trzeba zauważyć, że

jest to jedyny sektor w energetyce, gdzie ceny szybko spadają. W ostatnich czterech latach ceny systemów PV spadły aż o 60%, a w samym tylko 2009 roku spadek ten wyniósł 25,6%. Tendencja ta utrzymuje się nadal i obecnie przyjmuje się, że na naszych szerokościach geograficznych systemy PV uzyskają pełną konkurencyjność w stosunku do paliw kopalnych około roku 2020. Ważne jest więc, aby już teraz otwierać rynek, ukazywać zalety tego rodzaju źródeł energii i wspomagać tych, którzy już teraz chcą inwestować, stanowiąc funkcję instalacji referencyjnych, niezwykle ważnych ze względów edukacyjnych.

Tymczasem wprost z zażenowaniem stwierdzić należy, że w przygotowanej przez Ministerstwo Gospodarki Polityce Energetycznej Polski do roku 2030 zakłada się, że w 2030 roku łączna moc systemów fotowoltaicznych wyniesie zaledwie 32 MW. Postulujemy szybkie wprowadzenie korekty tej błędnej prognozy i określenie celu na rok 2020 na poziomie 1800 MW w systemach PV, a celu na rok 2030 na poziomie 10 000 MW. Oznaczać to będzie, że dopiero za 20 lat w Polsce osiągniemy obecną moc systemów PV, jaka w Niemczech była w 2008 roku. Nie jest to więc nierealna prognoza.

Tylko dzięki istnieniu odpowiedniego systemu wsparcia, umożliwiającego efektywną alokację środków wspierających rozwój nowych technologii odnawialnych źródeł, możliwe jest stworzenie rynku istotnej wielkości. Niestety systemem takim nie jest obecnie obowiązujący w Polsce system zielonych certyfikatów. Co więcej, **system zielonych certyfikatów jest już przeżytkiem**. W Europie obowiązuje on tylko w 3 państwach: Polsce, Rumunii (gdzie jednak za energię z fotowoltaiki otrzymuje się 6 zielonych certyfikatów) i części Belgii. Pozostałe państwa Unii Europejskiej, z wyjątkiem Irlandii i Szwecji, stosują taryfę stałą. **Nie sposób myśleć o prawdziwie masowym zastosowaniu odnawialnych źródeł energii przy utrzymaniu obecnego systemu ze względu na jego poziom komplikacji i kosztów, który w praktyce wyklucza korzystanie z niego przez właścicieli niewielkich, kilkukilowatowych systemów fotowoltaicznych na domach jednorodzinnych.** Należy zwrócić tutaj uwagę na fakt, że aby uzyskać koncesję wymaganą przy sprzedaży produkowanej z OZE energii elektrycznej, należy mieć zarejestrowaną działalność gospodarczą, co jest równoznaczne z obciążeniem takiej działalności składką ZUS, która przewyższałaby często zysk wynikający z produkowanej energii elektrycznej, co już na wstępie stanowi zaporę dla produkcji czystej energii elektrycznej w rozproszonych mikroźródłach, które są podstawą produkcji energii w systemach fotowoltaicznych nie tylko w Niemczech, ale także w innych krajach.

Do przedstawionych powyżej wniosków doszli również uczestnicy konferencji „Fotowoltaika: perspektywy rozwoju w Polsce. Mechanizmy wsparcia i bariery prawno-administracyjne przy instalacji systemów fotowoltaicznych w Polsce”, która odbyła się w Warszawie 16 grudnia 2010.

Podpisali:

Prof. Dr. hab. Maciej Nowicki – były Minister Środowiska

Prof. Dr. hab. Dorota Chwieduk – Prezes PTES

Dr Stanisław Pietruszko – Prezes Polskiego Towarzystwa Fotowoltaiki

Mgr. Inż. Janusz Starościk – Prezes Zarządu SPIUG, ekspert OSEC ds. OZE

Mec. Robert Mikulski – Kancelaria Prawna Stopczyk & Mikulski

Dr. Jacek Biskupski – ekspert d.s Energetyki Słonecznej

Mgr. Piotr Pająk – grawzielone.pl

Mgr. Wojciech Chromik – Prezes Zarządu Most Wanted

Mgr. Włodzimierz Pomierny – ekspert OZE Mazowiecka Agencja Energetyczna